

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

16. De Sacramentis non iterandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

animarum & recta Ecclesie gubernatione, in Titulo de Majoritate & Obedientia traditur. Hinc etiam est, quod *Sacrum Imperium Romanum* dicatur, non solum quod per successionem à Romanis Imperatoribus Julio Augusto, & ceteris acceptum sit, sed etiam quod Imperator speciali obligatione, & juramento Ecclesie Romanae Advocatus & Patronus habeatur, *Clem. Romani. de Jurejurando. d. c. venerabilem.* Eoque sensu in *c. in die 25. de Consecratione, dist. 5. & in Gloss. in d. c. venerabilem. in V. transtulit.* Teutonici dicuntur habere *Regimen Ecclesie Romanae*, scilicet in temporalibus.

6 Præterea summus Pontifex jus eligendi Romanorum Regem & Imperatorem (qui sit unus ex Germanorum gente, & familia, neque Hæreticus, aut excommunicatus, vel alias ad regendum inhabilis, *Text. & Abb. in sepe d. c. venerabilem*) Principibus Germaniæ concessit, fuitque hoc jus Electionis ab initio penes omnes Principes, deinde successu temporum ob difficultatem conventionis ex Principum consensu ad VII, Electores restrictum est. Videatur Baron. in *Annal. Ecclesiast. Anno Christi 996.* sibi verò Pontifex examen, confirmationem, coronationem, & unctionem Electi Imperatoris reservavit: item etiam, ut si Electio de duobus in discordia contigerit, & Electores admoniti præfixo termino non convenierint, litem dirimere, & alterutri Electo favere possit. Non tamen videtur ob Electionem indigni, v. g. excommunicati, aut alias inhabilis jus eligendi pro ea vice amissum, & ad Papam pertinere, sicut in Electione Prælatorum Ecclesiasticorum: nam hoc in Electione Imperatoris non reperitur statutum, nec in poenaliibus debet fieri extensio, nisi Electores moniti nolent aut diu differrent alium eligere. Plura in hac ma-

teria ex jure publico, & Aurea Bulla Caroli IV. defumenda sunt.

TITULUS XVI. De Sacramentis non iterandis.

SUMMARIA.

1. Que Sacramenta nequeant iterari?
2. Character quid?
3. Irregularitas que contrahitur ex rebaptizatione, etiam ex iterata Confirmatione?
4. Chrysmata an sit de substantia Confirmationis?
5. Si in Confirmatione pro Chrysmate oleum fuerit adhibitur, qualiter debeat hic defectus suppleri?
6. Meneum impositio in ordinatione Presbyteris ommissa, qualiter supplenda?
7. Conciliatur *c. 1. h. t. cum c. Subdiaconus dist. 23.*

Tria sunt ex Sacramentis, quæ Characterem invisibilem in anima suscipientis imprimunt, nimirum *Baptismus, Confirmatio, & Ordo*, ac propterea sine sacrilegio reiterari non possunt. *Trid. Sess. 7. Can. 9.* Quod si verò in eorum collatione aliqua caremonia, quæ non est de substantialibus, ommissa sit, illa proximo tempore supplenda erit.

Est autem Character, quem dicta Sacramenta imprimunt, *signum spirituale, & indelebile anima impressum, quo suscipiens Christo duci Principi, summoque Sacerdoti unitur, & in illius servum, Militem, Ministrum ad divinum cultum deputatur, & consignatur: Baptismo namque consignatur in servum Christi, & domesticum Dei: Confirmatione in militem, ad confirmandum, tuendamque illius fidem: Ordine deputatur in dispensatorem mysteriorum Dei; cujus rei testimonium habemus apud Apostolum 2. ad Corinthios 1. v. 22. ibi: Qui unxit nos Deus, & signavit nos, & dedit pignus Spiritus in*

cordibus nostris. & ad Ephes. 4. v. 30. Nolite contristare Spiritum Sanctum, in quo signati estis in diem Redemptionis. Unde per signationem, de qua loquitur Apostolus, SS. Patres & Ecclesiae Doctores unanimiter Characteris impressuram intelligunt.

Cetera Sacramenta, nimirum Penitentia, Eucharistia, Matrimonii, & Extrema unctio reiterabilia sunt; tum quia Characterem non imprimunt; tum quia propter fragilitatem humanam illis saepius indigemus.

Dubium I. Utrum sicut ex reiteratione Baptismi baptizans, & baptizatus sunt irregulares, quo minus ad Ordines promoveti possint, c. 2. de Apostatis c. qui in qualibet. 10. caus. 1. quest. 7. c. eos, quos. 113. de Consecr. dist. 4. ita etiam ex reiteratione Confirmationis (ut saepe apud plebejos contingit) vel Ordinis? Affirmative ex paritate rationis quidam respondent cum Navar. in Manuali c. 27. n. 247. Negativa tamen ferme communior est, quia irregularitas non ex paritate rationis tanquam poenalis, sed ex textu expresso desumenda est. c. is qui. 18. de Sententia excom. in 6. Covar. in Relect. Clem. si furiosus in princ. prima pars. n. 3. de Homicid.

Utrum autem irregularitas ex Baptismo reiterato, etiam ab ignorantibus contrahatur: videantur pro utraque sententia Navar. & Covar. cit. locis. & Layman in Theol. mor. de Irregularitate. c. 2. n. 2. ut propterea in casu contingente ad cautelam Episcopus tanquam in jure dubio dispensatione, vel declaratione uti possit, per ea, quae tradit Garcia de Beneficiis. parte 7. c. 2. n. 10.

Dubium II. Utrum Confirmatio reiterari debeat, si Episcopus per errorem non Chrysmate, sed oleo benedicto confirmaverit?

Nihil tali casu esse iterandum, sed caute supplendum, quod incaute fuit omissum, expressè respondit Pontifex, in c. 1. hoc tit. Unde plerique Canonistae inferunt, non esse de essentia Sacramenti Confirmationis, sed tantum de necessitate præcepti, quòd confirmandus præcisè Chrysmate & non Oleo ungetur, alias propter omissionem Chrysmatis Confirmatio nulla, & omnino reiteranda foret. Navar. in Manuali. c. 22. num. 8. Covar. Variar. Resolut. l. 1. c. 10. n. 4. Sed inquit, suppletio in hoc casu solo balsamo fieri non potest, quia hoc esset contra morem Ecclesiae, ut quis solo balsamo ungetur, & balsamum non commixtum oleo non est Chrysmata, & consequenter primum oleo, & deinde balsamo separatum unctus, necdum dicitur Chrysmate unctus; si verò Chrysmata denuò adhibeatur, erit utique reiteratio Sacramenti? hanc suppletionem faciendam esse per inunctionem Chrysmatis, sed verba Confirmationis vel adhibenda non esse, sicut videtur tenere Covar. cit. loco. vel adhibenda esse sine intentione tamen reiterandi Sacramentum, & solummodo cum intentione supplendi defectum, uti docet Navar. hoc tit. Consilio primo. in fine.

Dubium III. quomodo intelligendum sit, quòd in c. fin. hoc tit. dicitur, si in ordinatione Presbyteri manus impositio omissa sit, nihil innovandum, sed illam tantum supplendam esse, cum tamen manus impositio non sit mera ceremonia, sed materia & substantiale quid illius ordinationis, quæ Sacerdoti datur potestas remittendi peccata? Duæ responsiones adferuntur: primò quòd non sit reiterandum totum Sacramentum Ordinis, sed supplenda illa tantum manus impositio omissa, quia Sacerdotium ex duabus partialibus ordinationibus perficitur; per primam cum

S

tra-

traditione Calicis, & patena datur potestas in Corpus Christi verum, scilicet consecrandi illud: per alteram cum impositione manuum datur potestas in Corpus Christi mysticum, scilicet ligandi & solvendi &c. Hæc posterior potestas quamvis sine illa consistere nequeat, sed eam necessario præsupponat, illa tamen potestas consecrandi potest stare sine hac posteriori, prout Christus utramque potestatem diversis temporibus contulit, illam in *Cæna*, istam post resurrectionem suam. *Joan. 20.*

Altera responsio est, quod *cap. fin. hoc tit.* loquatur de manu impositione, quæ in prima particulari ordinatione ante traditionem calicis & patenæ adhibetur, quæ tantum cæremonia est, & nihil substantiale.

Dubitat. IV. quomodo in *cap. Subdiaconus. 15. dist. 23.* dicatur, Subdiaconum non accipere manus impositionem, cum tamen contrarium asseratur, in *cap. 1. hoc tit.* x. quod Subdiaconus non accipiat manus impositionem consecratoriam, seu per quam ipse Ordo conferatur, sed benedictoriam. *Gloss. & Panor. in d. cap. 1. hoc tit.* Alii putant errore Typographorum, in eodem *cap. 1.* pro Diaconatus scriptum esse Subdiaconatus, & ita ex quibusdam Exemplaribus demonstrari posse. *Barb. ibidem sub n. 1.*

TITULUS XVII.

De Filiis Presbyterorum ordinandis vel non.

SUMMARIÆ.

1. Filius Presbyteri etiam legitimus vel legitimatus non potest succedere in beneficio patris.
2. Illegitimi quamvis ad Ordines dispensati, non possunt habere etiam dissimile beneficium, in eadem Ecclesia, ubi Pater habuit, nec quovis modo ministrare.

3. An successio in beneficio etiam respectu Patris, collateralium & nepotum, interdicta sit? & quid speciale in resignatione ex Bulla Pii V.
4. Nepotes ex filiis illegitimis Presbyteri, an eodem jure censentur, quo filii?
5. Expositi possunt ne admitti ad Ordines?
6. Quis possit cum illegitimis dispensare ad Ordines & beneficia.
7. Dispenatio super Natalibus & beneficiis per illegitimum obtinendus est stricta interpretatio.
8. Illegitimus dispensatus ad Ordines, an censetur dispensatus ad beneficium?
9. Cum illegitimis an dispensare possit Episcopus, quando illegitimitas est occulta?
10. Legitimati an sint ad Ordines admittendi?

Agitur in *hoc tit.* generaliter de *Illegitimis*, quatenus irregulares, & ad sacros Ordines inhabiles sint; tum quod reputentur personæ viles, quibus indignum est conferri Clericalem, & sacerdotalem dignitatem; tum ad execrationem paterni delicti, cujus memoriam continuo per liberos in Ecclesiâ representari indecens est; tum denique quod paternæ incontinentiæ imitatores existuntur. *Syl. Verbo Illegitimus. num. 1.* Materiam istam totam aliquot quæstionibus magis practicis explicabimus.

Quæritur I. quare hic titulus de filiis Presbyterorum inferribatur, cum tamen non solum isti, sed alii quicumque illegitimi à sacris Ordinibus excludantur? x. quod in *Capitulo* sub hac Rubrica positus potissimum agatur de filiis Presbyterorum, non tantum quatenus illegitimi & inhabiles sunt ad Ordines, sed etiam quatenus legitimi (puta ante Clericatum ex uxore legitima nati) legitimati vel dispensati non possunt obtinere beneficium, quod pater eorum immediate ante (scilicet si media aliqua persona extranea intercesserit. *c. 7. hoc tit.*) habuit, ne successio quasi hæreditaria in beneficiis introducat, cum impiorum illa vox sit; *hereditate possideamus Sanctuarium Dei.*